

61 רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו בשרה, ואם מדובר
 62 בקדשים מליקתו בשרה מיפעי ליה לומר. מתרצת הגמרא: הא
 63 לא קשיא. שכן איירי דסליק [מתוך שמסיים] התנא בסיפא מדין
 64 בהמה, תנא נמי שחיטתו בשרה ולא מליקתו. אלא השוחט
 65 האמור ברישא, מכריז [הריז] על עוף קאי, שכן הוא סמוך לתיבת
 66 עוף, כדתנן השוחט אחד בעוף, ואי סלקא דעתך שהוא אמור
 67 בקדשים, המולק מיפעי ליה.
 68 הגמרא מביאה עוד הוכחה שהרישא מדברת מחולין: רב שימי בר
 69 אשי אמר, יש להוכיח שרישא מחולין מהכא. דקתני ברישא סימן
 70 אחד בעוף, ואי סלקא דעתך שמדובר בקדשים, הא איכא עולת
 71 העוף דבעי למלוק בה את שני הסימנים.
 72 מקשה הגמרא: אלא מאי תאמר, שסיפא בקדשים, הלא שנינו בה
 73 רוב אחד בעוף. ואם מדובר בקדשים הא איכא עולת העוף דבעי
 74 למלוק בה שני סימניו. מתרצת הגמרא: על הסיפא לא קשה, שכן
 75 מאי רוב אחד בעוף, רוב של כל אחד ואחד מהסימנים. וברין
 76 הוא דמשום עולת העוף ליתני רוב שנים, גם בעוף כמו ששנה
 77 בבהמה, אך מביין דאיכא חטאת העוף דסיני ליה במליקת חד
 78 סימן, משום הכי לא פסיקא [מוחלט] ליה לתנא לשנות רוב
 79 שנים, אלא שנה רוב אחד, שהוא מתפרש בשני פנים.
 80 הגמרא מביאה עוד הוכחה שהרישא מדברת בחולין: רב פפא אמר,
 81 יש להוכיח שרישא בחולין מהכא. דקתני בה רבי יהודה אמר,
 82 עד שישחוט את הורידיו. ופליגי רבנן עליה וסוברים שדי בשחיתת
 83 סימנים. אי אמרת בשלמא שהרישא מדברת בחולין, וצריך לנקוב
 84 את הורידים משום איסור דם, שפיר אמרו חכמים שאין צריך
 85 לנקובם בשעת שחיטה. אלא אי אמרת שמדובר בקדשים, אמאי
 86 פליגי רבנן עליה. הלא בקרבנות הוא עצמו לרם הוא צריך כדי
 87 לזרוקו על המזבח, ולא יתכן שלא יסכימו חכמים שלכתחילה יש
 88 לשחוט גם את הורידים כדי שירבה הדם הנזרק על המזבח.
 89 הגמרא מביאה עוד הוכחה שהסיפא מדברת בקדשים: רב אשי
 90 אמר, יש להוכיח שהסיפא מדברת בקדשים מהכא. דקתני במשנה
 91 הבאה שהיא המשך לסיפא של משנתו, 'השוחט שני ראשין באחד
 92 [שתי בהמות בבת אחת] שחיטתו כשרה, אבל לכתחלה לא יעשה כן. אי
 93 אמרת בשלמא שמדובר בקדשים, היינו הטעם דלכתחלה לא
 94 ישחוט שניים יחד, משום דתני רב יוסף, נאמר בקדשים (ויקרא יט ה),
 95 'תזבחהו. ותיבת 'תזבחהו' מורכבת משתי תיבות, 'תזבח הוא. ושני
 96 דינים למדנו מתיבה זו. ממשמעות 'תזבח' שהוא לשון יחיד למדנו,
 97 שלא יהו שנים שוחטים זכה אחד אלא אדם אחד בלבד ישחטנו.
 98 ומ'תזבחהו', 'תזבח הוא' למדנו שלא יהא אדם אחד שוחט שני
 99 זבחים בבת אחת. ואמר רב כהנא בביאור הדרשה הראשונה, שאף
 100 על גב שקריאתה של 'תזבחהו' בויז היא בלשון רבים (שאף שנים
 101 שוחטים קרבן אחד), מכל מקום 'תזבחהו' כתיב חסר כתיב,
 102 שמשמעותו לשון יחיד. אלא אי אמרת שהסיפא מדברת בחולין,
 103 הלא אפילו לכתחלה נמי מותר לשחוט שני בהמות בבת אחת,
 104 ומדוע שנתה המשנה לשון 'השוחט' שמשמעותה שרק בדיעבד
 105 שחיטתו כשרה.
 106 הגמרא מביאה שיטה נוספת המעמידה את הרישא בחולין ואת
 107 הסיפא בקדשים: ואף רבי שמעון בן לקיש כבר שהרישא מדברת
 108 בחולין ואילו הסיפא מדברת בקדשים. דאמר רבי שמעון בן לקיש,
 109 מאחר ששנינו ברישא רובו של אחד כמותו, למה שנינו גם
 110 בסיפא רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה. והשיב: לפי ששנינו
 111 ביומא (א), 'הביאו לי לכהן הגדול ביום הכיפורים את התמיד,
 112 קרצו [חתך את רוב סימניו], ומירק [וגמר] כהן אחר את שחיטתו
 113 על דין [בשביל] והשלים את שחיטת הסימנים כולם. ויבול
 114 להשתמע מכך שאם לא מירק את שחיטת הסימנים יהא התמיד
 115 פסול, ואין די בקדשים בשחיטת רובם אף בדיעבד. לכהן שנינו כאן
 116 במשנתנו, רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשרה,
 117 להשמיענו שאף בקדשים אין שחיטת כל הסימנים מעכבת.
 118 מפרשת הגמרא את מימרת רבי שמעון בן לקיש האמורה: אמר מר,
 119 יבול לא מירק יהא התמיד פסול בדיעבד.

1 כשיעור זמן שיש בו כדי לשחוט שחיטה אחרת, ואחר כך נזרקה
 2 לשחיטה, שחיטתו בשרה. וסברה הגמרא בקושייתה שמדובר
 3 בבהמה, ועל כן הקשתה, ואי אמרת מחצה על מחצה ברוב, הרי
 4 לאחר שנשחט חצי הקנה הרי הוא כמו שנפסק רובו, ואיטרפא לה,
 5 שכן אינו מוצטרף למעשה השחיטה של החצי השני מכיון ששהה
 6 ביניהם. מתרצת הגמרא: מי קברת שמדובר בבהמה, לא כן הוא,
 7 אלא מדובר בעוף שדי לו בסימן אחד. לפיכך שהה לאחר שחיטת
 8 חצי קנה, ואחר כך השלים את השחיטה ממה נפשך שחיטתו
 9 כשרה. אי מחצה על מחצה ברוב, הא בשחיטת חציו כבר עקיד
 10 ליה שחיטת רובא, ומן התורה אינו צריך כלל להמשיך ולשחוט. ואי
 11 מחצה על מחצה אינו ברוב, בחצי קנה בלבד לא עקד ולא בלום
 12 ועדיין לא נטרפה, ועד שלא שחט יותר מחציה עדיין לא התחיל כלל
 13 מעשה השחיטה.
 14 הגמרא מקשה מברייתא נוספת על רב: תא שמע הרי שהיה חצי
 15 קנה של העוף פגום והוסיף עליו כל שהוא ונמר, שחיטתו בשרה.
 16 ואי אמרת מחצה על מחצה ברוב, הלא אם נפסק חצי הקנה טרפה
 17 הווי, ואיך הברייתא מכשרה אותה.
 18 אמר רבא, שאני לענין טרפה שמודה בה רב שאינה אלא ברוב
 19 קנה, משום דטרפיה בעיני רוב הנראה לעינים, כלומר, מעט יותר
 20 מחציו שהוא ניכר לעינים ולא חצי בלבד.
 21 אמר ליה אביי לרבא, וכי לא כל דבן הוא, ומה טרפה דבאברים
 22 מסימנים אף בנקב פשוטו מיטרפא ומכל מקום היכא דבעיני רובא
 23 להטריפה וכגון בפסיקת הקנהו בעיני רוב הנראה לעינים ואין די
 24 בחצי, שחיטה דעד דאיכא רובא לא מיתבשרא בשום מקום, לא
 25 כל שכן דבעיני בה רוב הנראה לעינים.
 26 מבח קושיא זו מפרשת הגמרא את המחלוקת באופן אחר: אלא
 27 דבולי עלמא מודים שבשחיטה מחצה על מחצה אינו ברוב, וכי
 28 אימרו מחלוקתם דרב ודרב כהנא, לענין פסח הקרב בטומאה
 29 אהמרו. שכן כשרוב הציבור טמאים הם מקריבים פסח בטומאה ואינם
 30 נדחים לפסח שני. ונחלקו רב ורב כהנא, הרי שהיו ישראל מחצה
 31 טהורים ומחצה טמאים, רב אמר מחצה על מחצה ברוב, ורב
 32 והטמאים מקריבים את הפסח בטומאה והטהורים בטהרה. ורב
 33 כהנא אמר, מחצה על מחצה אינו ברוב, אלא הטהורים עושים
 34 פסח ראשון, והטמאים נדחים לפסח שני.
 35 שואלת הגמרא: והתם בפסח, מאי מעמא דרב שמחצה עושים פסח
 36 בטומאה, הלא בכל התורה מחצה אינו כרוב. ומשיבה: משום דבתיבי
 37 בפסח שני (במדבר ט ז), 'איש איש פי יהיה טמא לנפש', איש נדחה
 38 לפסח שני ואין ציבור נדחין לפסח שני, אלא עושים פסח בטומאה.
 39 וחצי ציבור אף שאינו בכלל רוב, מכל מקום אינו בכלל יחידים.
 40 שנינו במשנה: רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשרה.
 41 מקשה הגמרא: אמר כבר תנינא חדא זימנא דין זה, שכן נאמר
 42 ברישא 'רובו של אחד כמותו'. (הכש פשח סימן)
 43 מתרצת הגמרא: אמר רב הושעיא, חדא משתי בבות אלו מדברת
 44 בחולין, וחדא מדברת בקדשים. וצריכא להשמיענו דין רוב גם
 45 בקדשים וגם בחולין. משום דאי אשמועינן בחולין, היינו אומרים
 46 שדווקא התם הוא דסיני ליה בשחיטת רובא, משום דלאו לרם הוא
 47 צריך, ואין שום צורך בדם. אבל בקדשים, דלרם הזבח הוא צריך
 48 כדי לזרוקו על המזבח, אימא לא תיכני ליה בשחיטת רובא של
 49 סימן אלא צריך לשחוט עד דאיכא בוליה – עד שיהיה כולו שחוט.
 50 כדי שיצא כל הדם.
 51 ואי אשמועינן בקדשים, היינו אומרים שדווקא בהם צריך לשחוט
 52 רוב סימנים, משום דלרם הוא צריך, אבל בשחיטת חולין דלרם
 53 לא צריך, אימא כפולגא סימן סיני ליה. קא משמע לן, שבין בחולין
 54 ובין בקדשים השחיטה כשרה ברוב סימנים.
 55 שואלת הגמרא: הי מהבבות מדברת בחולין, והי מהן מדברת
 56 בקדשים. אמר רב כהנא, מיסתברא שרישא בחולין וסיפא
 57 בקדשים. וממאי מוכח כן, מדקתני ברישא 'השוחט אחד בעוף
 58 ושנים בבהמה'. ואי סלקא דעתך שרישא בקדשים, המולק אחד
 59 בעוף מיפעי ליה לומר, שהרי עוף קדשים דינו במליקה.
 60 מקשה הגמרא: אלא מאי תאמר, שסיפא בקדשים, הלא שנינו בה

59 סימנין בחוץ, ונגמרו לרוב הסימנים בפנים. למאן דאמר ישנה
60 לשחיטה מתחלה ועד סוף, מיתייב משום שחיטת חוץ, שכן אף
61 שחיטת המיעוט הראשון של הסימנים קרויה שחיטה. אבל למאן
62 דאמר אינה לשחיטה אלא בסוף, לא מיתייב משום שחיטת חוץ,
63 שכן תחילת השחיטה אינה קרויה שחיטה אלא רק סופה.
64 מקשה הגמרא על רבי יוחנן הסובר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף
65 מדברי המשנה במסכת פרה: מתיב רבי יוסי, שנינו במשנה (פ"ד מ"ד),
66 כל העוסקין בעבודות פרה אדומה, מתחלה ועד סוף עשייתה
67 נטמאים, ואף מטמאין את הגגרים שעליהם. וכמו כן הרי הם
68 פוסלין אותה במלאכה אחרת, שכל העוסק בעשיית הפרה בכל
69 אחת מעבודותיה, אם בו בזמן הוא עוסק במלאכה אחרת הרי הוא
70 פוסל אותה, משום שהוא מסיח את דעתו מהפרה. ואין עשיית הפרה
71 מטמאת את העוסקים בה, אלא כשהיא נעשית בהכשר. אבל אם
72 איירע בה פסול בשחיטה וכגון שנתבלה בשחיטה, בין שעסקו בה
73 בתחילת השחיטה קודם שאירע פסולה ובין שעסקו בה לאחר
74 שאירע פסולה, אינה מטמאה אותם ואת הגגרים שעליהם, שהרי
75 מאחר שלא נשחטה כהלכתה, מתגלה למפרע שלא חל בה מעולם
76 דין פרה אדומה. אולם אם נפסלה רק לאחר שחיטה בהזאתה –
77 בשעת הזאת דמה שבע פעמים נגד פתח ההיכל, במקרה זה חלוק
78 דינה. אם עסקו בה קודם שאירע פסולה, הרי היא מטמאה אותם
79 ואת הגגרים שעליהם. אבל אם עסקו בה לאחר שאירע פסולה,
80 אינה מטמאה את העוסקים בה ואת הגגרים שעליהם.
81 מסיים רב יוסי את קושייתו: ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחלה ועד
82 סוף, לפלוג נמי – (יש לחלק גם) בשחיטה. שאם איירע בה פסול
83 בתחילת השחיטה. המתעסק בה קודם שאירע פסולה היא מטמאה
84 בגגרים, שכן אף תחילת השחיטה שנעשתה בהכשר קרויה שחיטה,
85 ויש לה לטמאות את העוסק בה, ורק לאחר שאירע פסולה אינה
86 מטמאה בגגרים של העוסק בה.
87 אמר רבא לתרץ, וכי מנתלקלקלה שחיטה קאמרת להקשות על
88 רבי יוחנן. הלא שאני התם שונה הדין שם משום דעל ידי
89 שהתקלקלה השחיטה בסופה אגלא' מלתא למפרע דאף בתחילתה
90 לא שחיטה היא כלל. ולא אמר רבי יוחנן ישנה לשחיטה מתחילה
91 ועד סוף אלא כשנגמרה השחיטה בהכשר. לפיכך אף אם התבלה
92 הפרה בסוף שחיטתה אינה מטמאה אף בתחילת שחיטתה.
93 רבא מקשה קושיא אחרת על שיטת לוי סבא: אמר רבא, אי קשיא
94 לי ממשנה זו, הא (קושיא זו) קשיא לי. למאן דאמר אינה לשחיטה
95 אלא בסוף, לפלוג בהכשרה דפרה – יש לה למשנה לחלק גם
96 בפרה שנעשתה בהכשר, ולא רק אם לבסוף נפסלה. ובגוון דשחיטה
97 בתרי גברי, הנבא קמא לא מטמאה, ונבא בתרא מטמאה –
98 שנשחטה על ידי שני אנשים, שהראשון שעשה רק את תחילת
99 השחיטה אינו נטמא, שכן עדיין אין זו שחיטה ואינה קרויה פרה, ורק
100 השני שגמר את השחיטה נטמא.
101 רב יוסף מתרץ את קושיית רבא: אמר לו רב יוסף לרבא, וכי מתרי
102 גברי בחד זיבא קאמרת – משני אנשים השוחטים זבח אחד אמרת
103 להקשות על לוי סבא, פר מיניה דההוא – אופן זה הוא מבחוץ ואין
104 המשנה יכולה לדבר בו. דהרי תנינא בברייתא, נאמר בקדשים (ויקרא
105 ט"ה), 'ותזבחהו', שמשמעו 'תזבח הוא', כלומר 'תזבח אותו'. ושני דינים
106 למדנו מתיבה זו. ממשמעות 'ותזבח' שהוא לשון יחיד למדנו, שלא
107 יהו שנים שוחטין זבח אחד, אלא ישחטנו שוחט אחד בלבד.
108 ומ'ותזבחהו', כלומר מ'הוא' הכלול בתיבה זו, משמע זבח אחד
109 בלבד, שלא יהא אדם אחד שוחט שני זבחים בבת אחת. ואמר רב
110 בהנא, אף שנקראת תיבה זו 'ותזבחהו' בייחוד, שמשמעו לשון רבים,
111 מכל מקום 'ותזבחהו' בתיבה חסר תיב שמשמעו לשון יחיד. ומכאן
112 שלא יהיו שנים שוחטים זבח אחד אפילו בזה אחר זה.
113 אביי מקשה על תירוצו של רב יוסף: אמר ליה אביי לרב יוסף, וכי
114 לא אתמר עלה על ברייתא זו, אמר רבא פר בר הנה אמר רבי
115 יוחנן, הלכה זו של לא יהו שנים שוחטים זבח אחד' היא מדברי רבי
116 אלעזר ברבי שמעון

1 מקשה הגמרא: איך יעלה על הדעת שמירוק מעכב אף בדיעבד, הלא
2 אם בן מכלל עבודת היום הוא, ואיך יכול כהן אחר לעשותו, ותניא
3 ליה עבודה באתר, ותניא בהוריות (ב), כל עבודת יום הפסחים
4 אינן בשירות אלא בו (בבבא גרול) עצמו.
5 מתרצת הגמרא: הכי קאמר רבי שמעון בן לקיש, יכול יהא התמיד
6 שלא מירוק פסול מדרבנן, דסלקא דעתך דמינא דאיבא פסול
7 מדרבנן בלא מירוק, משום שיש לזרוק את כל הדם ואין כולו יוצא
8 אלא במירוק. לכך שנינו 'רוב אחד בעוף ורוב שנים בבקמה'
9 שחיטתו כשירה, ואף מדרבנן אין המירוק מעכב.
10 שואלת הגמרא: ומאחר דבלא מירוק אפילו פסולא דרבנן ליבא,
11 למה לי למרק כלל. ומשיבה: כלל מצוה למרק את השחיטה כדי שיצא
12 כל הדם לצורך זריקתו.
13 מעשה השחיטה נמשך לאורך כל שחיטת הסימנים. בבהמה הוא
14 מחיתוך רובו של הקנה ועד גמר שחיטת הושט, ובעוף הוא מתחילת
15 חיתוך הושט עד גמר חיתוך רובו. ונחלקו האמוראים שלפנינו בשם
16 'שחיטה', האם כולה קרויה שחיטה, או שרק סופה קרויה שחיטה.
17 אמר רבי שמעון בן לקיש משום לוי סבא, אינה לשחיטה אלא
18 בסוף, ואינה קרויה שחיטה אלא בגמר שחיטת רוב סימן אחד בעוף
19 ורוב שנים בבהמה. ורבי יוחנן אמר, ישנה לשחיטה מתחלה ועד
20 סוף, ומתחילת שחיטת הושט בעוף או רוב הקנה בבהמה היא קרויה
21 שחיטה.
22 הגמרא דנה באיזה אופן נחלקו: אמר רבא, הכל מודים דהיבא
23 דשחט סימן אחד עובד בוכבים (ושחיטתו פסולה) וסימן אחד
24 ישראל, שהיא שחיטה פסולה, שהרי נעשה בה מעשה מרפה ביד
25 עובד בוכבים. שכן אף למאן דאמר אינה לשחיטה אלא בסוף, ואין
26 שחיטת הסימן הראשון קרויה 'שחיטת עובד בוכבים', מכל מקום אף
27 אין זו שחיטת ישראל. ומאחר שהבהמה נטרפת בפנימית רוב הקנה
28 או בנקיבת הושט, כל שנעשתה פגימה זו על ידי עובד בוכבים הרי
29 היא כמו שנעשתה על ידי קוץ בעלמא, ואינה מצטרפת למעשה
30 השחיטה.
31 כמו כן אמר רבא: בעולת העוף שמליקתה בשני הסימנים ונמלק
32 הסימן הראשון בפסול, נמי לא נחלקו לוי סבא ורבי יוחנן שאף
33 למליקת הסימן הראשון יש שם מליקה, והיבא דמליק בעולת העוף
34 סימן אחד למטה מחוט הסיקרא, וסימן אחד למעלה ממנו, לדברי
35 הכל היא פסולה. שכן עולת העוף נמלקת דווקא למעלה מחוט
36 הסיקרא, שהוא קו המקיף את המזבח באמצע גובהו, ואילו חטאת
37 העוף נמלקת בכל מקום במזבח. ואף למאן דאמר אינה לשחיטה
38 אלא בסוף, אין אומרים שמליקת הסימן הראשון למטה בעולה אינה
39 פוסלת משום שאינה קרויה מליקה, שהרי עשה בה מעשה חטאת
40 העוף למטה. לפיכך אף שבעולה אין מליקת הסימן הראשון קרויה
41 מליקה, מכל מקום מאחר שבחטאת היא קרויה מליקה, אם נעשתה
42 בפסול הרי היא פסולה את בעולה.
43 האופן שבו נחלקו לוי סבא ורבי יוחנן לדעת רבא: לא נחלקו, אלא
44 בגוון ששחט סימן אחד בעולת העוף בחוץ – (מחוץ לעזרה) וסימן
45 אחד בפנים. למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף,
46 מיתייב משום שחיטת קדשים בחוץ אף בשחיטת הסימן הראשון
47 בלבד, שכן אף היא קרויה שחיטה. אבל למאן דאמר אינה לשחיטה
48 אלא בסוף, לא מיתייב, שכן לשחיטתו אין קרויה שחיטה אלא סופה
49 בלבד, ובעולת העוף סוף השחיטה אינה אלא בגמר הסימן השני
50 שנשחט בפנים העזרה.
51 אמר ליה רבא פר שימי לרבא, מר לא אמר הכי כדבריו. ומנו
52 – (מיהו) מר', רב יוסף הוא. שאמר רב יוסף, היבא דשחט בעולת
53 העוף סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים נמי פסול לדברי הכל
54 משום שחוטיו חוץ, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ, ועל
55 כן אף בעולה נחשבת שחיטת סימן אחד בחוץ למעשה הפוסל את
56 המליקה.
57 האופן שבו נשנתה המחלוקת האמורה לדעת רב יוסף: מסיק רב יוסף,
58 לא נחלקו לוי סבא ורבי יוחנן אלא בגוון ששחט בקרבן מיעוט